

Η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών
για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη
και οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

ΑΘΗΝΑ, 2019

Πηγή Χάρτη της Ελλάδας: Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού

Περιεχόμενα

Τι είναι η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη;	3
Ποιοι είναι οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης;	4
Τι είναι η Βιώσιμη Ανάπτυξη;.....	6
Γιατί οι χώρες υιοθέτησαν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης;	6
Πώς συμφωνήθηκαν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης;	9
Μπορεί να επιτευχθεί η υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης;	9
Τι είναι το Πολιτικό Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη;	11
HLPF 2016.....	13
HLPF 2017.....	14
HLPF 2018.....	15
HLPF 2019.....	16
Ευρωπαϊκή Ένωση.....	17
Κοινή Συνθετική Έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	17
Έγγραφο Προβληματισμού Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προς μια Βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030»	18
Ελλάδα.....	20
Προτεραιότητες τις Ελλάδας ως προς την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης	20
Η Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση της Ελλάδας	22
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	24

Τι είναι η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη;

Η Ατζέντα 2030 αποτελεί τη συλλογική προσπάθεια οικοδόμησης δίκαιης παγκοσμιοποίησης

António Guterres,
Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών

Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης και οι 169 υποστόχοι υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της 70^{ης} Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, με την Απόφαση «Μετασχηματίζοντας τον Κόσμο μας: Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη» ([A/RES/70/1](#)). Η Ατζέντα 2030 αποτελεί την πλέον φιλόδοξη παγκόσμια συμφωνία που έχει επιτύχει ποτέ ο ΟΗΕ, καθώς είναι ένα σχέδιο δράσης για τους Ανθρώπους, τον Πλανήτη και την Ευημερία. Η Ατζέντα 2030 προωθεί την ενσωμάτωση και των τριών διαστάσεων της βιώσιμης ανάπτυξης – κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική – σε όλες τις τομεακές πολιτικές, ενώ παράλληλα προάγει τη διασύνδεση και τη συνοχή των, σχετικών με τους Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), πολιτικών και νομοθετικών πλαισίων. Η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να γίνει αντιληπτή μέσω της αντιμετώπισης προκλήσεων που αφορούν τους κατωτέρω πέντε άξονες (5 P):

- **Άνθρωποι (People),**
- **Πλανήτης (Planet),**
- **Ευημερία (Prosperity),**
- **Ειρήνη (Peace),**
- **Εταιρική Σχέση (Partnership).**

Οι ΣΒΑ είναι οικουμενικοί, με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έως το 2030. Για την υλοποίησή τους έχουν αναλάβει δεσμεύσεις όλες οι χώρες, ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εθνικές πραγματικότητες, τα επίπεδα ανάπτυξης και τις εθνικές πολιτικές και προτεραιότητες.

Η Ατζέντα 2030 αναδεικνύει ως τη μεγαλύτερη πρόκληση για την βιώσιμη ανάπτυξη, την εξάλειψη της φτώχειας, σε όλες τις μορφές και τις διαστάσεις της, συμπεριλαμβανομένης της ακραίας φτώχειας.

Ποιοι είναι οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης;

Οι 17 ΣΒΑ αποτελούν τον οδικό χάρτη επίτευξης ενός καλύτερου και βιώσιμου μέλλοντος για όλους. Μέσω αυτής της εταιρικής σχέσης, επιδιώκεται η αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, π.χ. η εξάλειψη της φτώχειας, η μείωση των ανισοτήτων, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, η προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ειρήνη και η δικαιοσύνη, η κοινωνική συνοχή και η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς.

Οι ΣΒΑ αντικατοπτρίζουν μια νέα αντίληψη, σύμφωνα με την οποία η ανάπτυξη πρέπει να ενσωματώνει την οικονομική μεγέθυνση, την κοινωνική ευημερία και την προστασία του περιβάλλοντος. Εξισορροπούν, δηλαδή, τις τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης και, μαζί με τους 169 υποστόχους τους, ενθαρρύνουν την ανάληψη δράσης βάσει των προαναφερθέντων πέντε αξόνων.

Οι ΣΒΑ είναι αλληλένδετοι και αδιαίρετοι με αποτέλεσμα η επίτευξη ενός Στόχου να ασκεί επίδραση σε άλλους. Παράδειγμα αποτελεί η εξάλειψη της φτώχειας, με στρατηγικές που βελτιώνουν την υγεία και την εκπαίδευση, μειώνουν την ανισότητα και ενθαρρύνουν την οικονομική ανάπτυξη, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα την κλιματική αλλαγή και συμβάλλοντας στην προστασία των οικοσυστημάτων. Για να επιτευχθεί η βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς είναι σημαντικό να επιτευχθεί κάθε ΣΒΑ και κάθε υποστόχος μέχρι το 2030.

Τι είναι η Βιώσιμη Ανάπτυξη;

Η βιώσιμη ανάπτυξη, αφορά την εξισορρόπηση διαφορετικών και συχνά ανταγωνιζόμενων αναγκών σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Ανταποκρίνεται δε στην ικανοποίηση των αναγκών του παρόντος, χωρίς να διακυβεύονται οι δυνατότητες των μελλοντικών γενεών ως προς την ικανοποίηση των δικών τους αναγκών.

Απαιτούνται, συνεπώς, συντονισμένες δράσεις για την οικοδόμηση ενός βιώσιμου μέλλοντος για τους ανθρώπους και τον πλανήτη, με πρωταρχικούς στόχους: την εξάλειψη της φτώχειας, την αλλαγή μη βιώσιμων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης και την προστασία και διαχείριση των φυσικών πόρων για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Γιατί οι χώρες υιοθέτησαν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης;

Οι ΣΒΑ είναι η απάντηση της παγκόσμιας κοινότητας στις σοβαρές προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο πλανήτης. Δισεκατομμύρια άνθρωποι εξακολουθούν να ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας χωρίς τις βασικές προϋποθέσεις για αξιοπρεπή ζωή (όπως επαρκές φαγητό, πρόσβαση σε καθαρό νερό και αποχέτευση, αξιοπρεπή εργασία και κατάλληλη στέγαση). Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια εξακολουθούν να μην προστατεύονται επαρκώς σε όλες τις χώρες. Οι βίαιες συγκρούσεις εξακολουθούν να προκαλούν παγκόσμια αναταραχή και εκτοπισμούς πληθυσμών. Ακόμη και στις ανεπτυγμένες χώρες, η οικονομική ανάπτυξη δεν προσφέρει σε όλους τους πολίτες ευημερία και ίσες ευκαιρίες, ενώ σε πολλές χώρες παρατηρούνται μεγάλες ανισότητες. Η ισότητα των φύλων παραμένει ακόμα πρόκληση και οι περιβαλλοντικές απειλές επηρεάζουν κάθε χώρα. Η κλιματική αλλαγή, η ρύπανση του περιβάλλοντος και η απειλή των οικοσυστημάτων

επηρεάζουν την παγκόσμια ευημερία και ασφάλεια, θέτοντας σε κίνδυνο τη διατροφική ασφάλεια, περιορίζοντας την πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό και ευνοώντας την εμφάνιση ακραίων φυσικών φαινομένων όπως ξηρασίες και πλημμύρες και την εξάπλωση των μεταδοτικών ασθενειών. Τα ανωτέρω παγκόσμια προβλήματα απαιτούν αντιμετώπιση μέσω της ανάληψης παγκόσμιας, ολιστικής και συντονισμένης δράσης.

Συγκεκριμένα παραδείγματα σε παγκόσμιο επίπεδο:

- ✦ Το 2017, περίπου 821 εκατομμύρια άνθρωποι υποσιτίζονταν, αριθμός σημαντικά αυξημένος από το 2015 (784 εκατομμύρια άνθρωποι). Τα 2/3 του πληθυσμού που υποσιτίζεται συγκεντρώνεται στην υποσαχάρια Αφρική και τη νότια Ασία.
- ✦ Το 2016, περίπου 750 εκατομμύρια ενήλικες (εκ των οποίων σε ποσοστό 66% είναι γυναίκες) παρέμεναν αναλφάβητοι, με το 50% του αναλφάβητου πληθυσμού παγκοσμίως να ζει στη νότια Ασία και το 25 % στην υποσαχάρια Αφρική.
- ✦ Το 2016, το 1/3 των δημοτικών σχολείων δεν διέθεταν βασικές υποδομές αποχέτευσης, υγιεινής και πόσιμου νερού, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εκπαίδευση εκατομμυρίων παιδιών και κυρίως των κοριτσιών.
- ✦ Μεταξύ 2015 και 2017, παρατηρήθηκε αύξηση των ανθρωποκτονιών λόγω, κυρίως, της αύξησής τους σε χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Καραϊβικής και της υποσαχάριας Αφρικής.
- ✦ Κατά το 2018, παρατηρήθηκε, αύξηση δολοφονιών ακτιβιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς τα Ηνωμένα Έθνη κατέγραψαν 397 επιπρόσθετες δολοφονίες σε σύνολο 41 κρατών.
- ✦ Η δυνατότητα των κατοίκων αστικών κέντρων για εύκολη πρόσβαση σε δημόσια συγκοινωνία παραμένει περιορισμένη, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- ✦ Παγκοσμίως, 2 δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε υποδομές και υπηρεσίες συλλογής απορριμμάτων. Επιπρόσθετα, υπολογίζεται ότι ο συνολικός όγκος απορριμμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο θα διπλασιαστεί, φτάνοντας τα 4 δισεκατομμύρια τόνους το 2050.
- ✦ Το χρονικό διάστημα μεταξύ 1970-2017, η κατανάλωση υλικών και φυσικών πόρων έχει αυξηθεί κατά 254%.
- ✦ Το 2017, οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου έφτασαν σε νέα υψηλά επίπεδα, προκαλώντας επιπρόσθετη επιβάρυνση του περιβάλλοντος.
- ✦ Η παράνομη, λαθραία και μη ρυθμισμένη αλιεία παραμένει ένας από τους βασικούς κινδύνους για τα θαλάσσια οικοσυστήματα και για τη διατήρηση βιώσιμων επιπέδων αλιείας. Επιπρόσθετα, η οξύτητα των υδάτων στους ωκεανούς έχει αυξηθεί κατά 26%

συγκριτικά με την προβιομηχανική εποχή, ενώ αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω κατά 100-150% μέχρι το 2100.

- ✦ Το χρονικό διάστημα μεταξύ 2000-2015, άνω του 1/5 της έκτασης γης παγκοσμίως έχει υποβαθμιστεί σημαντικά λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας.
- ✦ Υπολογίζεται ότι 785 εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως δεν έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες διαχείρισης πόσιμου νερού, ενώ 700 εκατομμύρια άνθρωποι αναμένεται να μεταναστεύσουν μέχρι το 2030 λόγω έλλειψης πόσιμου νερού.

Ωστόσο, παρά τις προκλήσεις, υπάρχουν σημαντικές εξελίξεις και τάσεις διεθνώς, οι οποίες δημιουργούν αισιοδοξία για το μέλλον. Από το 2000, εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο δεν ζουν πλέον σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, η πρόσβαση αγοριών και κοριτσιών στην εκπαίδευση έχει αυξηθεί σημαντικά ενώ τα κρούσματα σοβαρών μεταδοτικών ασθενειών (όπως ο ιός HIV, η φυματίωση και η ελονοσία) έχουν μειωθεί.

Συγκεκριμένα παραδείγματα:

- ✦ Από το 2000, ο δείκτης μητρικής θνησιμότητας μειώθηκε σημαντικά λόγω αύξησης των τοκετών που πραγματοποιούνται με ιατρική μέριμνα από εξειδικευμένο προσωπικό.
- ✦ Κατά την περίοδο 2000-2016, το ποσοστό θνησιμότητας παιδιών κάτω των πέντε ετών μειώθηκε κατά 49% ενώ ο αντίστοιχος συνολικός αριθμός θανάτων μειώθηκε από 9,8 εκατομμύρια, το 2000, σε 5,4 εκατομμύρια ανθρώπους το 2017. Επιπρόσθετα, από το 2000 μέχρι το 2017, ο δείκτης θνησιμότητας νεογνών μειώθηκε κατά 41%.
- ✦ Στη Νότια Ασία, η πιθανότητα γάμου ανήλικων κοριτσιών μειώθηκε σε ποσοστό περίπου 40%, από το 2000.
- ✦ Καταγράφηκε πρόοδος στη μείωση των αυτοκτονιών. Ωστόσο, οι αυτοκτονίες παραμένουν η δεύτερη αιτία θανάτου νέων ηλικίας 15-29 χρόνων.
- ✦ Μεταξύ 2000 και 2015, το ποσοστό του πληθυσμού που χρησιμοποιεί με ασφάλεια υπηρεσίες διαχείρισης πόσιμου νερού αυξήθηκε κατά 10%, ενώ το 2017 δεν παρουσίασε μεταβολή.
- ✦ Το ποσοστό ηλεκτροδότησης αυξήθηκε από 83%, το 2010, σε 87%, το 2015 και σε 89%, το 2017.
- ✦ Από το 2009, η παραγωγικότητα της εργασίας αυξάνεται συνεχώς ανά έτος, με το 2018 να καταγράφεται η μεγαλύτερη ετήσια αύξηση της τάξεως 2%. Επιπρόσθετα, το 2018, το παγκόσμιο ποσοστό ανεργίας (5%) επανήλθε στα επίπεδα προ οικονομικής κρίσης.
- ✦ Κατά τη χρονική περίοδο 2000-2016, η ένταση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μειώθηκε σε ποσοστό άνω του 20%.
- ✦ Η πλειοψηφία των ανθρώπων έχουν πρόσβαση σε δίκτυο κινητής τηλεφωνίας και άνω του 50% του παγκόσμιου πληθυσμού έχει πρόσβαση σε διαδίκτυο (άνω του 80% των

αναπτυγμένων κρατών και μόλις το 45% των αναπτυσσόμενων και το 20 % των λιγότερο αναπτυγμένων κρατών).

Πώς συμφωνήθηκαν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης;

Η Ατζέντα 2030 και οι 17 ΣΒΑ είναι το αποτέλεσμα μίας παγκόσμιας διαπραγμάτευσης τριών ετών, η οποία ξεκίνησε το 2012 με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών του ΟΗΕ, ομάδων της κοινωνίας των πολιτών, εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα, της ακαδημαϊκής κοινότητας, συνδικάτων και άλλων εταιρών. Αυτή η τριετής διαδικασία βασίστηκε σε μια προηγούμενη παγκόσμια συμφωνία για τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (ΑΣΧ), οι οποίοι υιοθετήθηκαν το 2000, με τη δέσμευση 189 χωρών να υιοθετήσουν συγκεκριμένα μέτρα για την μείωση της ακραίας φτώχειας και της ανισότητας με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης το 2015.

Βάσει της εμπειρίας των ΑΣΧ, η διεθνής κοινότητα συμφώνησε ότι οι ΣΒΑ:

(α) θα ισχύουν για όλες τις χώρες,

(β) θα αφορούν όλες τις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης (κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική), και

(γ) θα προβλέπουν ενεργότερη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, ιδίως ως προς την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησής τους.

Μπορεί να επιτευχθεί η υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης;

Η επιτυχής εφαρμογή των ΣΒΑ βασίζεται στην υιοθέτηση πολιτικών, την ανάληψη δράσεων, την υλοποίηση προγραμμάτων και την κινητοποίηση πόρων, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι κυβερνήσεις έχουν την πρωταρχική ευθύνη για την παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής των ΣΒΑ, σε εθνικό, περιφερειακό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ως προς τη χρηματοδότηση για την υλοποίηση των ΣΒΑ, η Ατζέντα Δράσης της Αδδής Αμπέμπα¹ (A/RES/69/313) παρέχει ένα νέο παγκόσμιο πλαίσιο για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης με ένα ολοκληρωμένο σύνολο δράσεων πολιτικής και μέτρων που αποβλέπουν στη στήριξη της υλοποίησης των ΣΒΑ και των υποστόχων τους.

Ως προς την υλοποίηση των Στόχων, καθένας από τους 17 ΣΒΑ είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος και η επίτευξή του μέχρι το 2030 αποτελεί πρόκληση. Επιπρόσθετα, καθώς θα ήταν δύσκολο να

¹ Περισσότερες λεπτομέρειες διαθέσιμες στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

αποφασιστεί ο τρόπος υλοποίησης των ΣΒΑ και να μετρηθεί με ακρίβεια η πρόοδος προς την επίτευξή τους, κάθε ΣΒΑ συνδέεται με ορισμένους υποστόχους. Για τους 17 ΣΒΑ υπάρχουν συνολικά 169 υποστόχοι, οι οποίοι αποτυπώνουν τις συγκεκριμένες δεσμεύσεις, ενώ για την υλοποίηση κάθε υποστόχου υπάρχουν αντίστοιχοι δείκτες μέτρησης της υλοποίησής του.

Ο ΟΗΕ έχει καταρτίσει κατάλογο² 232 δεικτών για την παρακολούθηση των ΣΒΑ, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει δημιουργήσει τον δικό της κατάλογο 100 δεικτών. Το πλαίσιο των δεικτών του ΟΗΕ αναπτύχθηκε από την Διυπηρεσιακή Μονάδα Εμπειρογνομών για τους Δείκτες των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (Inter-agency and Expert Group on Sustainable Development Goal Indicators/IAEG-SDGs³) και συμφωνήθηκε κατά την 48^η Σύνοδο της Στατιστικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών (United Nations Statistical Commission) η οποία, πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2017. Εν συνεχεία, το πλαίσιο δεικτών εγκρίθηκε κατά τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ την 6^η Ιουλίου 2017 και αποτυπώνεται στην Απόφαση η οποία υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση σχετικά με τις εργασίες της Στατιστικής Επιτροπής για την Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ([A/RES/71/313](#)).

Ο επίσημος κατάλογος των 232 δεικτών, όπως αυτοί ισχύουν σήμερα, περιλαμβάνει το γενικό πλαίσιο δεικτών (Απόφαση [A/RES/71/313](#)), συμπεριλαμβανομένων βελτιώσεων που συμφωνήθηκαν από την Στατιστική Επιτροπή κατά την 49^η Σύνοδό της, τον Μάρτιο του 2018 ([E/CN.3/2018/2](#), Παράρτημα II) και την 50^η Σύνοδό της, τον Μάρτιο του 2019 ([E/CN.3/2019/2](#), Παράρτημα II).

Αντίστοιχα, το 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁴ ανέπτυξε ένα πλαίσιο δεικτών αναφοράς για την παρακολούθηση των ΣΒΑ στο πλαίσιο της ΕΕ. Συγκεκριμένα, το αρχικό σύνολο των δεικτών ΣΒΑ της ΕΕ συμφωνήθηκε την 25^η Απριλίου 2017 από την Ομάδα Εργασίας για την υποβολή εκθέσεων για τους ΣΒΑ, από τις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Working Group on SDG-related reporting of the Commission Services), η οποία είχε εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τη Διυπηρεσιακή Ομάδα για τους ΣΒΑ (Inter-Service Steering Group on SDGs).

Ο κατάλογος δεικτών ΣΒΑ της ΕΕ χρησιμεύει στην παρακολούθηση της προόδου της ΕΕ ως προς την υλοποίηση των Στόχων και στην κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης παρακολούθησης της Eurostat σχετικά με την πρόοδο προς την επίτευξή τους. Η πιο πρόσφατη αναθεώρηση του καταλόγου⁵ των δεικτών της ΕΕ ξεκίνησε την 1^η Οκτωβρίου 2018, κατά την προετοιμασία της Έκθεσης 2019 της ΕΕ για την παρακολούθηση των ΣΒΑ ("[Sustainable development in the](#)

² Ο κατάλογος είναι διαθέσιμος στο σύνδεσμο: <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/>.

³ Η βάση δεδομένων των 232 δεικτών είναι διαθέσιμος στον σύνδεσμο: <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/database/>.

⁴ Το έγγραφο "Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions" (COM (2016)739 final) μπορεί να αναζητηθεί στον σύνδεσμο: https://ec.europa.eu/europeaid/commission-communication-next-steps-sustainable-european-future_en.

⁵ Ο κατάλογος των δεικτών ΕΕ είναι διαθέσιμος στον σύνδεσμο: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/276524/9479054/2019-01-08_EU_SDG_indicator_set_2019_review_final_report.pdf/7234d06f-4fd5-40ce-8071-7bcdcd4013c2.

European Union: Overview of progress towards the SDGs in an EU context”) η οποία δημοσιεύτηκε την 28^η Ιουνίου 2019. Επιπρόσθετα, βάσει του παγκόσμιου πλαισίου δεικτών μέτρησης της επίτευξης των ΣΒΑ, οι κυβερνήσεις αναπτύσσουν και εθνικούς δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η πρόοδος στην εφαρμογή των ΣΒΑ παρακολουθείται από τα Ηνωμένα Έθνη μέσω του Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (UN High Level Political Forum on Sustainable Development/HLPF). Κάθε χρόνο, το HLPF εξετάζει την πρόοδο επίτευξης διαφορετικών ΣΒΑ, ενώ περιλαμβάνει και τις Εθελοντικές Εθνικές Αξιολογήσεις (Voluntary National Reviews/VNRS) που παρουσιάζουν οι διάφορες χώρες. Ταυτόχρονα, η διαδικασία παρακολούθησης των ΣΒΑ, σε παγκόσμιο επίπεδο, υποστηρίζεται από μια ετήσια Έκθεση Προόδου των ΣΒΑ (SDGs Progress Report), η οποία προετοιμάζεται από τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και από την τετραετή Παγκόσμια Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης (Global Sustainable Development Report), η οποία καταρτίζεται από ανεξάρτητη ομάδα επιστημόνων.

Τι είναι το Πολιτικό Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη;

Το Πολιτικό Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (UN High Level Political Forum on Sustainable Development/HLPF) θεσπίστηκε το 2012, με το κείμενο συμπερασμάτων «Το Μέλλον που Θέλουμε», της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (United Nations Conference on Sustainable Development /Rio+20, "[The Future We Want](#)"). Το πλαίσιο, η μορφή και οι οργανωτικές πτυχές του HLPF, περιλαμβάνονται στις Αποφάσεις [67/290](#) και [70/299](#) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πρώτη συνεδρίαση του Φόρουμ πραγματοποιήθηκε την 24^η Σεπτεμβρίου 2013 και αντικατέστησε την Επιτροπή για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, η οποία συνεδρίαζε ετησίως από το 1993.

Το HLPF συνεδριάζει ετησίως, υπό την αιγίδα του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του ΟΗΕ (UN Economic and Social Council/ECOSOC), για οκτώ ημέρες (συμπεριλαμβανομένου ενός τριήμερου υπουργικού τμήματος) ενώ, κάθε τέσσερα χρόνια, σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, υπό την αιγίδα της Γενικής Συνέλευσης (General Assembly/GA), για δύο ημέρες. Το Σεπτέμβριο του 2019 θα πραγματοποιηθεί η πρώτη συνεδρίαση υπό την αιγίδα της Γενικής Συνέλευσης (SDG Summit), σε συνέχεια της υιοθέτησης της Ατζέντας 2030.

Το HLPF έχει κεντρικό ρόλο στη συμμετοχική, διαφανή και ολοκληρωμένη παρακολούθηση και αξιολόγηση της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ, σε παγκόσμιο επίπεδο. Παρέχει πολιτική καθοδήγηση και συστάσεις για την εφαρμογή της Ατζέντας 2030 και των 17 ΣΒΑ, υιοθετώντας πολιτικές διακηρύξεις κατόπιν διακυβερνητικών διαπραγματεύσεων. Ταυτόχρονα το HLPF παρέχει την ευκαιρία σε χώρες, οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και άλλους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και σε επιχειρήσεις να αναδείξουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν προς την επίτευξη των ΣΒΑ και να συμβάλουν στην πραγματοποίηση του οράματος της Ατζέντας 2030, προωθώντας την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών και εξετάζοντας κατάλληλες πολιτικές, σε παγκόσμιο, περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Στο HLPF συμμετέχουν Υπουργοί και άλλοι υψηλόβαθμοι κυβερνητικοί αξιωματούχοι, μέλη κοινοβουλίων, εμπειρογνώμονες από διάφορους τομείς, εκπρόσωποι Μόνιμων Αποστολών αναπτυγμένων και αναπτυσσομένων χωρών στα Ηνωμένα Έθνη, καθώς και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, του ιδιωτικού τομέα, ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων και άλλων ενδιαφερομένων φορέων.

Σύμφωνα με την παράγραφο 83 της Ατζέντας 2030, κάθε χρόνο, στο HLPF, πραγματοποιείται η παρακολούθηση και εξέταση της ετήσιας Έκθεση προόδου σχετικά με τους ΣΒΑ, την οποία εκπονεί ο Γενικός Γραμματέας (Secretary-General) σε συνεργασία με το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών (United Nations System), βάσει του παγκόσμιου πλαισίου δεικτών, των δεδομένων που προέρχονται από τα εθνικά στατιστικά συστήματα και των πληροφοριών που συλλέγονται σε περιφερειακό επίπεδο. Το HLPF ενημερώνεται επίσης από την Παγκόσμια Έκθεση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Global Sustainable Development Report/GSDR), η οποία ενισχύει τη διασύνδεση επιστήμης-πολιτικής και μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο το οποίο βασίζεται σε τεκμηριωμένα στοιχεία και υποστηρίζει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της εξάλειψης της φτώχειας.

Σύμφωνα με την παράγραφο 84 της Ατζέντας του 2030, στο πλαίσιο του HLPF, τα κράτη μέλη πραγματοποιούν τακτικές Εθελοντικές Εθνικές Αξιολογήσεις (Voluntary National Reviews/VNRs) της από πλευράς τους υλοποίησης της Ατζέντας 2030. Κάθε χρόνο, κατά τη διάρκεια του HLPF, διεξάγονται VNRs με συμμετοχή υψηλού επιπέδου αξιωματούχων και κοινωνικών εταίρων, επιτρέποντας στα κράτη-μέλη: (α) να παρουσιάσουν την πρόοδο αλλά και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν κατά την υλοποίηση των ΣΒΑ σε εθνικό επίπεδο και (β) να περιγράψουν τα μέτρα που έχουν ληφθεί ως προς τις εθνικές πολιτικές τους και τα μελλοντικά τους σχέδια για ενσωμάτωση της Ατζέντας 2030.

Η παρουσίαση των VNRs αποτελεί μια διαδικασία ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών για την εφαρμογή των ΣΒΑ σε εθνικό επίπεδο. Όλες οι χώρες έχουν δεσμευτεί να παρουσιάσουν VNRs τουλάχιστον δύο φορές έως το 2030, καταδεικνύοντας, έτσι, την προσήλωσή τους την επίτευξη της Ατζέντας 2030. Επιπρόσθετα, η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στο HLPF είναι σημαντική για την αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και λογοδοσία των VNRs.

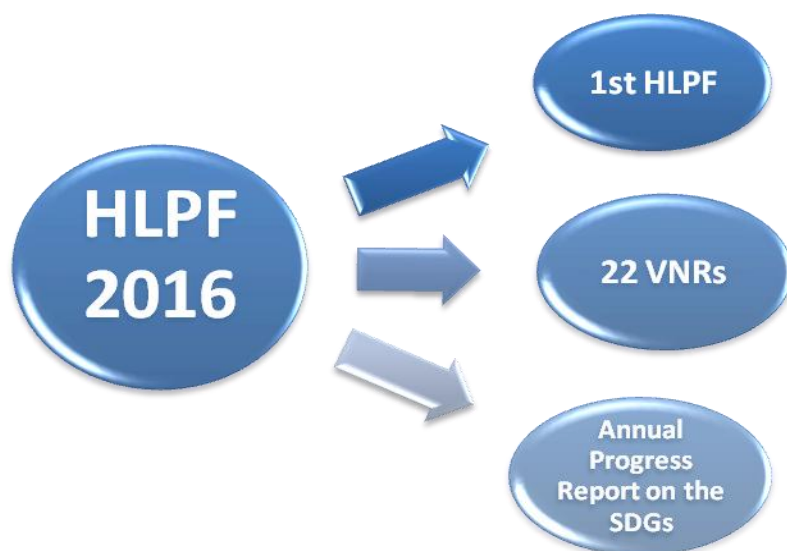
Οι VNRs αποτελούν κομβικό στοιχείο των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης της Ατζέντας 2030 σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς παρουσιάζουν το σχεδιασμό και τις πολιτικές των χωρών ως προς την υλοποίηση των ΣΒΑ σε εθνικό επίπεδο. Το σύνολο των VNRs συμπληρώνει την ευρύτερη θεματική αξιολόγηση της προόδου που πραγματοποιείται κάθε έτος στο πλαίσιο του HLPF.

Κάθε έτος, οι θεματικές αξιολογήσεις επικεντρώνονται στους υπό εξέταση ΣΒΑ καθώς και στις μεταξύ τους διασυνδέσεις και συνέργειες. Οι θεματικές αξιολογήσεις κατέχουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία παρακολούθησης της συνολικής προόδου υλοποίησης της Ατζέντας 2030 και στον προσδιορισμό των προκλήσεων για την επίτευξη των 17 ΣΒΑ.

HLPF 2016

Το 2016 πραγματοποιήθηκε το πρώτο HLPF από την υιοθέτηση της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ, με τη θεματική «Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς» ("Ensuring that no one is left behind"). Περιελάμβανε VNRs 22 χωρών και θεματικές αξιολογήσεις (thematic reviews) της προόδου των ΣΒΑ, συμπεριλαμβανομένων οριζοντίων ζητημάτων.

Κατά τη διάρκεια του HLPF εξετάσθηκε η ετήσια Έκθεση προόδου σχετικά με τους ΣΒΑ, την οποία εκπόνησε ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών σε συνεργασία με το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών (United Nations System). Η έκθεση αποτέλεσε έναν αρχικό απολογισμό της τρέχουσας παγκόσμιας κατάστασης σε σχέση με τους 17 ΣΒΑ, ενώ παράλληλα παρείχε μια επισκόπηση των προκλήσεων κατά την έναρξη της εφαρμογής της Ατζέντας 2030, καθώς και της προόδου που είχε σημειωθεί σε πολλούς τομείς, βασιζόμενη στις επιτυχίες των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας. Η έκθεση καταδείκνυε ότι τα οφέλη της ανάπτυξης δεν είναι εξίσου κατανομημένα για όλους καθώς, μεταξύ άλλων, η ανισότητα των εισοδημάτων αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις.

HLPF 2017

Το HLPF του 2017, με θεματική «Η εξάλειψη της φτώχειας και η προώθηση της ευημερίας σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο» (“Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world”), πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του ECOSOC, μεταξύ 10-19 Ιουλίου 2017 και επικεντρώθηκε στην εξέταση των ακόλουθων ΣΒΑ:

ΣΒΑ 1: Μηδενική Φτώχεια

ΣΒΑ 2: Μηδενική Πείνα

ΣΒΑ 3: Καλή Υγεία και Ευημερία

ΣΒΑ 5: Ισότητα Φύλων

ΣΒΑ 9: Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές

ΣΒΑ 14: Ζωή στο Νερό

ΣΒΑ 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Κατά τη διάρκεια του HLPF του 2017 πραγματοποιήθηκαν VNRs από 43 χώρες.

HLPF 2018

Η θεματική του HLPF 2018 «Μετασχηματισμός προς βιώσιμες και ανθεκτικές κοινωνίες» (“Transformation towards sustainable and resilient societies”), επικεντρώθηκε στην εξέταση των ακόλουθων ΣΒΑ:

ΣΒΑ 6: Καθαρό νερό και αποχέτευση

ΣΒΑ 7: Φθηνή και καθαρή ενέργεια

ΣΒΑ 11: Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

ΣΒΑ 12: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή

ΣΒΑ 15: Ζωή στη στεριά

ΣΒΑ 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Κατά το HLPF 2018 παρουσίασαν VNRs 46 χώρες, εκ των οποίων και η Ελλάδα, για πρώτη φορά.

HLPF 2019

Η θεματική του HLPF 2019 «Ενίσχυση της ικανότητας δράσης των πολιτών, διασφάλιση ευρείας συμμετοχής καθώς και ισότητας» (“Empowering people and ensuring inclusiveness and equality”), επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση των ακόλουθων ΣΒΑ:

ΣΒΑ 4: Ποιοτική Εκπαίδευση

ΣΒΑ 8: Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη

ΣΒΑ 10: Λιγότερες Ανισότητες

ΣΒΑ 13: Δράση για το κλίμα

ΣΒΑ 16: Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί

ΣΒΑ 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Στο HLPF του 2019 παρουσιάστηκαν VNRs 47 χώρες, 7 εκ των οποίων για δεύτερη φορά, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσίασε την πρώτη Κοινή Συνθετική Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της Νέας Ευρωπαϊκής Συναίνεσης για την Ανάπτυξη (Joint Synthesis Report on the new European Consensus on Development), καταγράφοντας τον αντίκτυπο των δράσεων της ΕΕ για την στήριξη των χωρών εταίρων (αναπτυσσόμενες χώρες) προς την επίτευξη της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Κοινή Συνθετική Έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Κοινή Συνθετική Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της νέας Ευρωπαϊκής Συναίνεσης για την Ανάπτυξη (Joint Synthesis Report on the new European Consensus on Development/JSR) αποτελεί ανελημμένη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των κρατών μελών της, συμφώνως με όσα ορίζονται στην παράγραφο 120 της νέας Ευρωπαϊκής Συναίνεσης για την Ανάπτυξη (new European Consensus on Development) και αποτέλεσε τη συνεισφορά της ΕΕ, αρχικά, στο HLPF του 2019, ενώ αντίστοιχες παρουσιάσεις θα πραγματοποιούνται ανά τετραετία. Η Κοινή Συνθετική Έκθεση περιγράφει τον αντίκτυπο των δράσεων της ΕΕ για την στήριξη των χωρών εταίρων (αναπτυσσομένων χωρών) προς την επίτευξη της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ.

Η Κοινή Συνθετική Έκθεση παρέχει μια σύνοψη του τρόπου, με τον οποίο η ΕΕ και τα κράτη μέλη της υποστηρίζουν την εφαρμογή της Ατζέντας 2030 μέσω της αναπτυξιακής συνεργασίας με χώρες-εταίρους. Η Έκθεση είναι αποτέλεσμα στενής συνεργασίας και διαβούλευσης μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών της και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, πολυμερών οργανισμών και του ιδιωτικού τομέα. Επικεντρώνεται στην περίοδο από την υιοθέτηση της Ατζέντας 2030 (Σεπτέμβριος 2015) και συνοδεύεται από ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (Staff Working Document/SWD), το οποίο εμπεριέχει λεπτομέρειες για τις ενέργειες τόσο της ΕΕ, όσο και των κρατών μελών της, προς επίτευξη κάθε ΣΒΑ.

Η Έκθεση είναι διαρθρωμένη γύρω από τους πέντε άξονες της Ατζέντας 2030 (Άνθρωποι, Πλανήτης, Ευημερία, Ειρήνη και Εταιρική Σχέση) και στοχεύει σε μια περιεκτική κάλυψη της Ατζέντας, περιλαμβάνοντας τομείς όπως η ανθρώπινη ανάπτυξη και η ανισότητα, το περιβάλλον, η ευημερία, η απασχόληση, η ειρήνη και η διακυβέρνηση, καθώς και ένα πλήρες φάσμα των μέσων υλοποίησής τους. Η Έκθεση καλύπτει και οριζόντια θέματα, όπως αυτά ορίζονται στη νέα Ευρωπαϊκή Συναίνεση για την Ανάπτυξη (ισότητα φύλων, κινητικότητα και μετανάστευση, βιώσιμη ενέργεια και κλιματική αλλαγή, επενδύσεις και εμπόριο, δημοκρατία, κράτος δικαίου, ανθρώπινα δικαιώματα και χρηστή διακυβέρνηση, νεολαία, κινητοποίηση εγχώριων πόρων).

Σύμφωνα με την Έκθεση, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν συνεργασθεί με όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες, χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα υλοποίησης προς υποστήριξη της Ατζέντας 2030.

Έγγραφο Προβληματισμού Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προς μια Βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030»

Στις 30 Ιανουαρίου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε Έγγραφο Προβληματισμού «Προς μια Βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030⁶» (Reflection Paper “Towards a Sustainable Europe by 2030”). Στο Έγγραφο Προβληματισμού επισημαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή στρατηγικές που προετοιμάζουν το έδαφος βιώσιμων πολιτικών, με χρονικό ορίζοντα το 2030. Με την επικείμενη λήξη του κύκλου πολιτικής 2014-2019 για την ΕΕ, το έγγραφο προβληματισμού επιδιώκει να ανοίξει τον δρόμο για μια ολοκληρωμένη στρατηγική υλοποίησης εντός του 2019.

Η Ευρώπη διαθέτει όλα τα μέσα προκειμένου να αντιμετωπίσει τις μεγαλύτερες προκλήσεις αλλά απαιτείται η συμμετοχή όλων των εταίρων καθώς και η σχετική πολιτική βούληση. Η Ευρώπη είναι σε θέση να προχωρήσει στο επόμενο βήμα και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της, επενδύοντας στη βιώσιμη ανάπτυξη και ανοίγοντας το δρόμο και για τον υπόλοιπο κόσμο. Πέρα όμως από το όραμα, θα πρέπει να υπάρξει συμφωνία ως προς έναν συγκεκριμένο τρόπο υλοποίησης. Το Έγγραφο Προβληματισμού συμβάλλει σε αυτή τη διαδικασία, θέτοντας ερωτήματα που αποβλέπουν στη διαμόρφωση πλαισίου διαλόγου ανάμεσα στους πολίτες, τις κυβερνήσεις και τα θεσμικά όργανα, κατά τη διάρκεια των επόμενων μηνών, με στόχο τη συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης, την προετοιμασία της Ατζέντας Στρατηγικής 2019-2024 της ΕΕ και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της επόμενης Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

⁶ Το Έγγραφο Προβληματισμού μπορεί να αναζητηθεί στο σύνδεσμο:
https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_en

Η ΕΕ συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση της Ατζέντας 2030 και, μαζί με τα κράτη μέλη της, δεσμεύτηκε να είναι πρωτοπόρος στην εφαρμογή της, τόσο εντός, όσο και εκτός των συνόρων της, υποστηρίζοντας, μέσω των εξωτερικών πολιτικών της, τις προσπάθειες εφαρμογής της Ατζέντας και σε τρίτες χώρες, ιδιαίτερα εκείνες που βρίσκονται περισσότερο σε ανάγκη. Η πρόταση της Επιτροπής για τον πολυετή ευρωπαϊκό προϋπολογισμό της περιόδου 2021-2027 βασίζεται στις αρχές της ευημερίας, της βιωσιμότητας, της αλληλεγγύης και της ασφάλειας. Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης βρίσκεται στο επίκεντρο αυτών των προτάσεων και γι' αυτό προωθείται και ενσωματώνεται σε πολυάριθμα προγράμματα και χρηματοδοτικά εργαλεία.

Για την επίτευξη των ΣΒΑ, απαιτούνται οι κατωτέρω δράσεις σε επιμέρους τομείς:

1. Η βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή θα πρέπει να προωθηθούν, να ενθαρρυνθούν και να ρυθμιστούν περαιτέρω, με ιδιαίτερη προσοχή στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού.
2. Η ΕΕ θα πρέπει να επενδύσει στην έρευνα και την καινοτομία, στους ανθρώπους και τα talenta τους, την απασχολησιμότητα και την κοινωνική ένταξη. Ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας των Κοινωνικών Δικαιωμάτων θα πρέπει να εφαρμοστεί πλήρως.
3. Η ΕΕ θα πρέπει να ευθυγραμμίσει τους στόχους της, για το κλίμα και την ενέργεια, με τον συμφωνημένο στόχο περιορισμού της αύξησης της παγκόσμιας θερμοκρασίας έως 1,5 βαθμό σε σύγκριση με τα προβιομηχανικά επίπεδα, αυξάνοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα.
4. Η ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι όλες οι επενδύσεις της στον τομέα της γεωργίας θα είναι σύμφωνες με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), ώστε να εξασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας, η επισιτιστική ασφάλεια, καθώς και η προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Η Ελλάδα αποδίδει μεγάλη σημασία στην εφαρμογή του φιλόδοξου και μετασχηματιστικού πλαισίου της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ, το οποίο αποβλέπει σε μια νέα, δίκαιη και βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία, διασφαλίζοντας την ισορροπία μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και δικαιοσύνης καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος και του μοναδικού οικολογικού πλούτου της χώρας. Η διασφάλιση μιας-βιώσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς αποτελεί πολιτική προτεραιότητα για την χώρα.

Μεταξύ των κυριότερων επιτυχιών της Ελλάδας, σε σχέση με την εφαρμογή των ΣΒΑ σε εθνικό επίπεδο, είναι η δημιουργία ενός ισχυρού μακροπρόθεσμου θεσμικού μηχανισμού υπό μία προσέγγιση που θα περικλείει το σύνολο της κυβέρνησης. Η Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης (ΓΓΚ) αποτελεί την αρμόδια κεντρική κυβερνητική δομή για το συντονισμό και την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 43 του ν. 4440/2016). Στο πλαίσιο αυτό συστάθηκε ένα Διυπουργικό Συντονιστικό Δίκτυο, υπό τον συντονισμό της ΓΓΚ.

Το 2017, πραγματοποιήθηκε μια εμπειριστατωμένη απογραφή και χαρτογράφηση για τον καθορισμό του σημείου εκκίνησης της χώρας προς την επίτευξη των ΣΒΑ. Η χαρτογράφηση έγινε μέσω ενός ανοιχτού διαλόγου με όλους τους κυβερνητικούς φορείς και με ευρύ φάσμα εμπλεκομένων. Η διαδικασία αυτή οδήγησε στον καθορισμό οκτώ εθνικών προτεραιοτήτων για την προσαρμογή των 17 ΣΒΑ στις εθνικές ανάγκες και περιστάσεις, σύμφωνα και με την εθνική στρατηγική ανάπτυξης:

Προτεραιότητες προσανατολισμένες στο αποτέλεσμα:

- Προτεραιότητα 1^η: Προώθηση μιας ανταγωνιστικής, καινοτόμου και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.
- Προτεραιότητα 2^η: Προώθηση πλήρους απασχόλησης και αξιοπρεπούς εργασίας για όλους.
- Προτεραιότητα 3^η: Αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και παροχή καθολικής πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης.
- Προτεραιότητα 4^η: Μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων και εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους.
- Προτεραιότητα 5^η: Παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης, χωρίς αποκλεισμούς.
- Προτεραιότητα 6^η: Ενίσχυση της προστασίας και της βιώσιμης διαχείρισης του φυσικού κεφαλαίου ως βάσης για την κοινωνική ευημερία και τη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Προτεραιότητες προσανατολισμένες στη διαδικασία:

- Προτεραιότητα 7^η: Δημιουργία αποτελεσματικών, υπεύθυνων και διαφανών θεσμών.
- Προτεραιότητα 8^η: Ενίσχυση ανοικτών, συμμετοχικών, δημοκρατικών διαδικασιών και προώθηση εταιρικών σχέσεων.

Για την υιοθέτηση των εθνικών προτεραιοτήτων ελήφθησαν υπόψη οι κάτωθι παράγοντες:

(α) οι βασικές θεματικές προτεραιότητες των υπουργείων, οι οποίες αντανακλούν, μεταξύ άλλων, τις σχετικές υποχρεώσεις σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο,

(β) οι απόψεις των βασικών ενδιαφερομένων και των κοινωνικών εταίρων,

(γ) οι κύριοι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την Ανάπτυξη (η οποία ξεκίνησε από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης),

(δ) οι διαβουλεύσεις με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, σχετικά με τη διαθεσιμότητα συγκεκριμένων δεικτών για τους ΣΒΑ,

(ε) οι τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης (κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική) και οι πέντε θεματικοί άξονες της Ατζέντας 2030,

στ) οι πέντε πρωταρχικοί στόχοι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» (απασχόληση, καινοτομία και έρευνα, εκπαίδευση, καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, κλιματική αλλαγή και ενέργεια) καθώς και άλλα ευρωπαϊκά πλαίσια και στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένης της Δήλωσης της Ρώμης (25 Μαρτίου 2017).

Η Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση της Ελλάδας⁷ για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης παρουσιάστηκε την 16^η Ιουλίου 2018 κατά τη διάρκεια του υπουργικού σκέλους του HLPF 2018 (16-18 Ιουλίου).

Η Έκθεση είναι αποτέλεσμα εντατικής συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Διυπουργικού Συντονιστικού Δικτύου και της αгаσής συνεργασίας της Δημόσιας Διοίκησης με κοινωνικούς εταίρους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η Έκθεση αποτυπώνει: (α) το θεσμικό μηχανισμό που λειτουργεί στη χώρα, ο οποίος διασφαλίζει αφενός την υψηλή πολιτική δέσμευση για την επιτυχή εφαρμογή του εγχειρήματος και αφετέρου τη διεξαγωγή κοινωνικού διαλόγου, (β) τις κυβερνητικές πολιτικές που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο των 8 εθνικών προτεραιοτήτων για τους ΣΒΑ και της διασύνδεσής τους με συγκεκριμένους ΣΒΑ, καθώς και με τη νέα Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική, (γ) το ρόλο των ενδιαφερόμενων μερών (τοπική αυτοδιοίκηση, ακαδημαϊκή κοινότητα, ιδιωτικός τομέας, κοινωνία πολιτών), (δ) τα βασικά μέσα εφαρμογής και παραδείγματα ολοκληρωμένης διασύνδεσης πολιτικών και (ε) την παρουσίαση των καταλληλότερων επόμενων βημάτων, όπως, για παράδειγμα, ως προς το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής για τους ΣΒΑ στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιώσιμη και Δίκαιη Ανάπτυξη 2030.

Μέσω της Εθελοντικής Εθνικής Αξιολόγησης, η Ελλάδα επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της στην εφαρμογή των ΣΒΑ, οι οποίοι προσφέρουν ένα νέο όραμα για βιώσιμη ανάπτυξη με παράλληλη ενδυνάμωση των αρχών της δημοκρατίας, για μια ανοικτή και υπεύθυνη διακυβέρνηση, για

⁷ Η Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση της Ελλάδας είναι διαθέσιμη στο σύνδεσμο: <https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&type=30022&nr=571&menu=3170>.

θεσμούς χωρίς αποκλεισμούς και για μια οικονομική ανάπτυξη που ενισχύει την ευημερία, την προστασία των ευάλωτων ομάδων και τη διασφάλιση ενός υγιούς περιβάλλοντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Άλλα Διεθνή πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Το Μέλλον που Θέλουμε (A/RES/66/288)

Η Διακήρυξη «Το Μέλλον που Θέλουμε» εγκρίθηκε στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Ρίο, 19 Ιουνίου 2012) και περιλαμβάνει ευρείς στόχους βιωσιμότητας σε θέματα: εξάλειψης της φτώχειας, επισιτιστικής ασφάλειας και βιώσιμης γεωργίας, ενέργειας, υγείας και πληθυσμού, βιώσιμων μεταφορών, βιώσιμων πόλεων και προώθησης της πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης.

Ο Οδικός Χάρτης SAMOA (A/RES/69/15)

Το 3ο Διεθνές Συνέδριο για τα Μικρά Νησιώτικα Αναπτυσσόμενα Κράτη (Άπια, 1-4 Σεπτεμβρίου 2014), οδήγησε στην υιοθέτηση του Οδικού Χάρτη SAMOA (Small Island Developing States Accelerated Modalities of Action) και στην ανακοίνωση 300 συνεργασιών με κοινωνικούς εταίρους) για τη στήριξη Μικρών Νησιώτικών Αναπτυσσόμενων Κρατών. Το Συνέδριο αυτό έπαιξε σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων, οι οποίες έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση της Ατζέντας 2030.

Πλαίσιο Σεντάι για Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών 2015-2030 (A/RES/69/283)

Το Πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030 υιοθετήθηκε κατά την 3η Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ (Σεντάι, 18 Μαρτίου 2015) και αποτελεί την πρώτη σημαντική συμφωνία της αναπτυξιακής ατζέντας μετά το 2015, θέτοντας 7 στόχους και 4 προτεραιότητες για δράση. Το Πλαίσιο Σεντάι είναι μια 15ετής, εθελοντική, μη δεσμευτική συμφωνία που αναγνωρίζει ότι το κράτος έχει πρωταρχικό ρόλο στη μείωση του κινδύνου καταστροφών, αλλά παράλληλα η ευθύνη πρέπει να μοιράζεται με άλλους κοινωνικούς εταίρους, μεταξύ των οποίων είναι η τοπική αυτοδιοίκηση, ο ιδιωτικός τομέας και άλλοι.

Ατζέντα Δράσης της Αδδής Αμπέμπα (A/RES/69/313)

Η Ατζέντα Δράσης της Αδδής Αμπέμπα εγκρίθηκε κατά την 3η Διεθνή Διάσκεψη για τη Χρηματοδότηση της Ανάπτυξης (Αδδής Αμπέμπα, Αιθιοπία, 13-16 Ιουλίου 2015) και αποτελεί ένα ισχυρό θεμέλιο για τη στήριξη της εφαρμογής της Ατζέντας 2030. Παρέχει ένα νέο παγκόσμιο πλαίσιο για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης με την εναρμόνιση όλων των χρηματοδοτικών ροών και των πολιτικών με οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προτεραιότητες. Η Ατζέντα Δράσης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Ατζέντας 2030 και περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο σύνολο δράσεων πολιτικής, με μέτρα που καλύπτουν τις

πηγές χρηματοδότησης, την τεχνολογία, την καινοτομία, το εμπόριο, το χρέος και τα δεδομένα, ώστε να στηριχθεί η υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και των υποστόχων τους.

Η Συμφωνία των Παρισίων (FCCC/CP/2015/L.9/Rev.1)

Η «Συμφωνία των Παρισίων» (Παρίσι, 12 Δεκεμβρίου 2015) χαράσσει μια νέα πορεία στην παγκόσμια προσπάθεια για το κλίμα καθώς θέτει για πρώτη φορά όλα τα έθνη μπροστά στην κοινή ευθύνη για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της, παρέχοντας παράλληλα υποστήριξη προς τις αναπτυσσόμενες χώρες για να πράξουν το ίδιο. Η Συμφωνία των Παρισίων απαιτεί από όλα τα μέρη να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για υλοποίηση των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών (Nationally Determined Contributions/NDC) και να ενισχύσουν αυτές τις προσπάθειες τα επόμενα χρόνια.

Ο Ωκεανός μας, το Μέλλον μας: Έκκληση για Δράση (A/RES/71/312)

Κατά τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους Ωκεανούς, (Νέα Υόρκη, 5-9 Ιουνίου 2017), αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, εκπρόσωποι της κοινωνίας πολιτών και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς επιβεβαίωσαν την ισχυρή δέσμευσή τους για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων για βιώσιμη ανάπτυξη. Η Διάσκεψη συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την επιδείνωση της κατάστασης των Ωκεανών παγκοσμίως και οδήγησε σε φιλόδοξες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνηθείσας, διακυβερνητικά, πολιτικής διακήρυξης: «Ο Ωκεανός μας, το Μέλλον μας: Έκκληση για Δράση».